

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohánytörzséjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K. Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmivéseknek és szerényebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A nyomdatechnikai akadályok megszűnővén, lapunk immár pontosan és a rendes terjedelemben jelenik meg.

Az altruista bank.

Lukács László pénzügyminiszter kitűnő ideája, az állami agrárbank megvalósítása a magyar gazdaságot minden rétegében élénk helyesléssel találkozt. A pártpolitikai szempontok háttérbeszorításával valamennyi közéleti csoport segítségére sietett a miniszternek, hogy széles arányú, nagy horderejű, a gazdasági érdekek határozó előmozdítására alkalmas tervét mielőbb tető alá hozza, mert mindenki átérzte azokat az előnyöket, üdvös célokat, melyeket ez a kitűnő intézmény magában hord.

A bank gyorsan megalakult. Üzemét már meg is kezdte. Keddi alukuló ülésén Lukács László pénzügyminiszter eme magvas, irányjelző beszédében ismertette az új agrárbank törekvéseit:

»Az az érdeklődés, melyet ez eszmével szemben a kormány a társadalom minden elfogulatlan faktoránál talált, tette lehetővé, hogy aránylag rövid idő alatt eljuttunk ahhoz a stádiumhoz, hogy ezt a nagyfontosságú birtokpolitikai és társadalompolitikai intézményt megalakítani képesek legyünk. Abból az érdeklődésből és helyeslésből, amellyel a kormány által lanszirozott eszme találkozott, talán szabad levonni azt a következtetést, hogy a kormány helyes uton indult meg akkor, midőn ezeket a nehéz és társadalmilag, gazdaságilag és politikailag egyaránt fontos

problémákat ezen az uton kívánja megoldani és én azt hiszem, tisztelt uraim, hogy a helyzetnek csak rövid áttekintése is meggyőző mindenkit arról, hogy az eljárás helyes volt. Ha tekintetbe vesszük azokat a nagy erőfeszítéseket, amelyeket a törvényhozás és a kormány egy pár évtized óta a gazdasági élet föllendítése érdekében tesz, a gazdaságot tágabb értelemben véve, meg fogunk győződni, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek sok tekintetben gyümölcsöző eredményei máris észlelhetők. És ha figyelembe vesszük, hogy az állami költségvetés útján az ország, illetve a törvényhozás évről-évre mind nagyobb áldozatokat hoz a mezőgazdasági élet fejlesztésére, azt is észrevehetjük, hogy ezek a nagy pénzáldozatok már meglehetősen megtermékenyítették a talajt. Látjuk, hogy a gazdasági intelligencia fejlődik. Az intenzív gazdálkodás, ha lassan és fokozatosan is, mégis mindinkább tér nyer. A termelés mennyiségileg és minőségileg javul, halad és mindezek következtében észlelhetjük, hogy a birtokok jövedelmezősége s részben ez okon, részben más okok következtében a birtokok ára rendkívül mértékben emelkedett. Ezen a téren tehát a haladás, a fejlődés kétségtelen.

Azonban nem így vagyunk a birtokmegosztás kérdésével és mindazokkal a kérdésekkel, a melyek ezzel szoros kapcsolatban vannak, a kivándorlással, a városi proletárius szaporodásával, a melyek mind rendkívül fontos politikai és társadalmi kérdések. Ezen a téren van bizonyos processzus folyamatban és folyik a birtokföldarabolás, azonban minden nagyobb cél

és vezéreszme nélkül, úgy, hogy azok a jelenségek, melyeket e tekintetben látunk, nemcsak nem megnyugtatók, de igen sok tekintetben aggodalomra adnak okot társadalmilag és politikailag is. Azt hiszem, mindezek alapján egészen természeteszerű, hogy a kormány egész törekvésére a pontra koncentrált és itt igyekezett a baj gyökerét megfogni. Én nem élek abban az illúzióban, hogy ez intézmény létesítésével mi a kérdést már gyökeresen megoldottuk. Nagyon sok és nagyon intenzív és körültekintő munkára lesz még szükség, hogy e téren bizonyos eredményekete lérijünk. Azonban másrésztől nem szabad kicsinyelni ezt az eredményt sem, mert a legnehezebb ponton, a kezdeten túl vagyunk, megtaláltuk az utat, a melyen haladnunk kell és sikerült megalakítanunk egy olyan organizmust, a mely eddig hiányzott s a mely hivatva lesz mind e problémákkal magasabb szempontból, állami szempontból foglalkozni és foglalkozni mindazokkal a kérdésekkel, a melyek e szakmába vágnak, melyekkel a magánvállalkozás a dolog természeténél fogva nem foglalkozott és nem foglalkozhatott.

Az érdekes eszmemenet, a találó megjegyzések, melyek a beszéden végig vonulnak, visszhangra kelnek mindenütt ahol a modern s az ország viszonyának megfelelő birtokpolitika terjeszkedés érzékkel és jóindulattal viseltetnek.

Az új intézmény élén Teleszky István pénzügyminiszteri államtitkár, a kiváló pénzügyi szakember, Lukács László intímusa és Bartóky József földmívelési adminisztratív államtitkár állanak.

40 év alatt.

IV.

Kéménytelen házak. — Füstölt soder. — Horvát komaság. — Házépités. — Áldomás.

1871-ben még csupán három kéményes ház volt Drávafokon, az urasági (Bittó István), a gazdájé és a lelkészé. A többi meg volt ez égkeiáltó, pazarló alkalmatlanság nélkül. — A kéményen nagyon sok kifüstölőg. — Néha az egész család jóléte.

Nem volt hát kémény, de nem volt takaréktűzhely sem. A tűz szabadon égett a patkán, lüstje felszállt a padlásra, innét ki a szabadba, a fonott vesszőjű két oldalán. Jó dolog volt ez akkor, mert sehol nem füstölődött oly szépen sonka, oldalas, szalonna, gömböc s egyéb disznósági jók, mint itt; aminek szinte nemzetközi vonatkozása lett. Tudnivaló ugyanis, hogy Drávafokon túl már a horvátság kezdődik. Drávan innen, Drávan túl; a horvátok pedig jó katolikusok, amit abból gyanítok, hogy világért el nem mulasztottak volna füstölt húst szenteltetni husvára. Így aztán husvét héliben egymást érték, füstölt húsért, a kálomista falvakban. Ebből meg az a jó következett, hogy annyira összebarátkoztak a magyarokkal, hogy kölcsönösen meghívták egymást komának paszitára, lakodalomra s bár egyik sem értette a másik nyelvét, mégis vidáman elmulattak reggelig. Az esperántó nyelvet a pohár kocintása helyettesítette.

Kivált pedig a református lelkésziakot ostromolták füstölt húsért. Mert a régi jó öregek úgy csinálták a pap fizetését, hogy adtak neki mindentől, ami nekik volt; buzából, kukoricából, szénából, fából, szilvából, mézből, borsból, tejből, borból és disznóból; de olyan furfangosan

csinálták, hogy ahol sódert adtak, ott nem adtak bort s ahol bort adtak, ott nem adtak sódert; mert mivelhogy ez a kettő igen kívánja egymást; hát nehogy valamelyes hiba essék a prédikálásban. Némelyik embernek több a pechje, mint kellene, mint például nekem. Még Drávafokon voltam, volt 140 darab sóderem, de nem volt egy csepp borom sem; mikor Csuzára mentem, volt 180 akó borom, de egy sóderem sem. Panaszkodtam is emiatt itt is, ott is, hogy mit igyam én arra a sok sóderre, ha nincs bor és hogy mire igyam meg ezt a sok bort, ha nincs sóder? Ilyen az élet, nem lehet minden jó egy helyen. Jöttek hát a horvátok csapatostul a szomszéd padlásán szép pirosra füstölődött sóderért s örült, akinek jutott a kálomista sonka, nem is kárhozott el tőle egy sem.

A házépités sem ment olyan teketóriával, mint most. Vastag talpgerendákat helyeztek a földre, ebbe oszlopokat a sarkokon és a közepen: erre a felső gerendákat; a tetőt zsuppal fedték s kész volt a ház váza, skeletonja; olyan volt mint valami menaszériás ketrec. Az üres oldalakat berakták karókkal fél sukk tavolságban, ezt meg sárba hentergetett szalma hurkakkal töltötték be, mikor ez kiszáradt, kisimitották sárral, bemeszelték és készen volt a kémény nélküli hajlék.

Ebből látnivaló, hogy az ilyen házakat el is lehetett szállítani. Láttam is többször, hogy mint szállították egyik faluvégéről a másikra, sőt másik községbe is. A ház egyik oldalán a hány ember csak elfért, rudakkal felemelték a házat annyira, hogy a fél öl gömbölyű hengereket a talpfa alá helyezhették, akkor átmentek a másik oldalra s az emelő rudakkal »na most« kiállításal egyet toltak rajta s ez így ment ujjab hen-

gerek aláhelyezésével, míg célhoz nem értek. Egy nap alatt eltolták a falu másik végére.

A kálomista templomok is így készültek fából, sárból. Szállíthatták tovább. Nem tréfa hát a kisigmándi templom felírása: Itt készült helyben, Kisigmádon, mert készülhetett volna másutt is.

Én is építettem ilyen házat, még pedig áldomásért. A község idősebb, érdemes lakosai összegyülekeztek reggel hatvanheten s ozsonára készen volt a 14 méter hosszú ház famunkája és sárral való berakása. Sziveségből cselekedtek. De mert sziveséget senkitől sem fogadtam el egész életemben a nélkül, hogy vissza ne sziveskedtem volna, hát azzal sziveskedtem vissza az ő jóindulatukat, hogy olyan áldomást adtam, ami többbe került, mintha pénzért csináltattam volna.

A vacsora az iskolában történt. A széjjel szedhető padokból könnyű volt asztalokat rögtönözni s kényelmesen elfért a 67 munkás. Egy 60 kilós süldő s egy három hónapos borjú szolgáltatva a husféléit. Őt polgárosszony volt a szakácsné, kik már pár nappal előbb készítették a kenyeret, peracet, rétest. Nem kell felejtetni, hogy az izmos embereknek a táplálék mennyisége bámulatos.

Vacsora előtt egy órával bevitték minden személyre három gyermekkar vastagságú peracet s hozzá hat liter pálinkát. Mikor emellett jól elbeszélgettek, végig ülték az asztalokat. Ekkor bementem hozzájuk, kívánva, hogy az isten áldását költsék el jó egészséggel s vidám kedéllyel; aztán magukra hagytam, tudván, hogy polgárember nem szereti, ha uri ember a szájukba néz. Megkezdődött a vacsora. Mindent tizenkét tában hordtak fel. Először is az akkor

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1911. aug. 7.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta ifj. *Vojnits István* főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: *Fodor Mihály* kir. pénzügyigazgató, *Sztankovits György* műszaki tanácsos, *Evetovits János*, *Frank Mihály* helyettes árvaszéki elnök, dr. *Sági Samu* h. főorvos, dr. *Deák Béla* főügyész, *Popovits Aurél* főügyész helyettes, *Pethő János* kir. tanfelügyelő helyettes, *Walient Nándor* aljegyző.

Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató, kir. tanácsos jelenti:

A kir. adóhivatalok által beterjesztett eredmény kimutatás szerint a vármegye területén a közadók állása a következő: Befolyt:

Egyenes adóban: Az 1911. évi július hóban befizetett 120088 korona 34 fil. Az 1910. évi július hóban befizetett 211020 korona 29 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 90931 kor. 95 fil. Az 1911. évi január hó 1-től július hó végéig befizetett 4092462 kor. 38 fil. A múlt év hasonló időszakában 2464324 kor. 93 fil. Ez évben több 1628137 kor. 45 fil.

Hadméntségi díjban: 1911. évi július hóban befizetett 2213 kor. 20 fil. Az 1910. évi július hóban befizetett 1345 kor. — fil. Az elmúlt hóban több 818 kor. 20 fil. Az 1911. évi január hó 1-től július hó végéig befizetett 35406 kor. 24 fil. A múlt év hasonló időszakában 18968 kor. 88 fil. Ez évben több 16436 kor. 36 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben: Az 1911. évi július hóban befizetett 401889 kor. 76 fil. Az 1910. évi július hóban befizetett 236339 kor. 86 fill. Az elmúlt hóban több 165544 kor. 90 fil. Az 1911. évi január hó 1-től július hó végéig befizetett 2291281 kor. 57 fil. A múlt év hasonló időszakában 1114352 kor. 98 fil. Ez évben több 1176928 kor. 59 fil.

Fogyasztási és italadóban: Az 1911. évi július hóban befizetett 116645 kor. 65 fil. Az 1910. évi július hóban befizetett 104178 kor. 07 fil. Az elmúlt hóban több 12467 kor. 58 fil. Az 1911. évi január hó 1-től július hó végéig befizetett 790241 kor. 43 fil. A múlt év hasonló időszakában 723546 kor. 47 fil. Ez évben több 72694 kor. 96 fil.

Tanítói nyugdíjban: Az 1911. évi július hóban befizetett 6942 kor. 70 fil. Az 1910. évi július hóban 6449 kor. 61 fil. Az elmúlt hóban több 493 kor. 09 fil. Az 1911. évi január 1-től július hó végéig befizetett 94270 kor. 77 fil. A múlt év hasonló időszakában 77493 kor. 32 fil. Ez évben több 16777 kor. 45 fillér.

Országos betegápolási pótdóiban: Az 1911. évi július hóban befizetett 3299 kor. 21 fil. 1910. évi július hóban befizetett 7768 kor.

időben minden polgár soirenál elmaradhatatlan tört bab pecsenyével; ezután tizenkét tál pörkölt hus, nem is kell mondanom, hogy közben eléggé fogyott a turbéki finom ital. Ekkorra ugy el teltek, hogy kezdték a rövid galyaszárakat felhuzogatni és a combot simogatni, a mi a jólakottságnak bizonyos jele; pedig ezután következett még a tizenkét tál turós, lekváros rétes és a dísző pecsenye. Ezekből már alig bírtak eszegetni; csak piszkáltak, bökdösték s látszott róluk a vágy és bosszúság, hogy mért nem bírnak még ezekből is bőven lakmározni. Ekkor mondtam feleségemnek, — kivel egy rejtett ablakon néztem az irigylésre méltó jó étvágyat — azt a később igen elterjedt szálló igét: nézd, a kutya parasztnak nem az esik jól, amit megesszik, hanem azt sajnálja, ami megmarad. De ezt nem ám rossz szívből és épen nem kisebbitésből mondtam, hiszen nagyon örültem nekik, hanem az én jó humorommal ölelkezett nagy szeretetből. Mikor aztán láttam, hogy mindenki eltellett, bevittem tizenkét tányér bagót. Ez a csemegék csemegéje ott s jobb szeretették a pipánál. Hol vettem ennyi bagót, most már megvallhatom, mert elévült az ideje, hogy összevágattam a szüzdohányt, beáztattam feketekávéval. Láttára pedig oly vidám hangulat és kapkodás keletkezett, amit csak látni és élvezni lehet, de leírni nem. Elfogyott negyedfél akó bor s egész éjjel vidáman zengett az iskola az én képviselőjelöltségemből fennmaradt nótákkal:

Felsütött a nap az égbe,
Szigetvárnak környékére,
Uj fény derül, új követ lesz,
Ki a népért mindent megtesz —
Éljen Hetesy!

Hetesy Viktor.

78 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 4469 kor. 57 fil. Az 1911. évi január 1-től július hó végéig befizetett 145604 kor. 99 fil. A múlt év hasonló időszakában 88467 kor. 45 fil. Ez évben több 51137 kor. 54 fil.

Dr. Sági Samu helyettes vm. főorvos jelenti:

A vármegye területén az általános egészségügyi viszonyok e hó folyamán kiválóan kedvezők voltak; mint rendszeren a forró nyári időszakokban, úgy most is a lefolyt hóban, az emésztő csatornának heveny hurutos lobbos bántalmi előtérben voltak, de a szokottnál csekélyebb számban merültek fel. A váltóláz is, mely a vármegye egyes mocsaras vidékein ilyenkor intenzív és extenzívebben szokott fellépni, ezen alkalommal csak szóványosan mutatkozott.

A hevenyfertőző kórok számarányában is csökkenés állott be, amelyek közül észleltetett:

1.) *A roncóló toroklob 6 községben* és pedig: Hód-ság, Kereszur, Cservenka, Ada, Ószivác, Bezdán és Zentán 41 esettel, ezek közül gyógyult 38, meghalt 3.

2.) *A vörheny 8 községben* ugymint Hód-ság, Káty, Temerin, Csurog, Zsablya, Sajkásgyörgye, Boldogasszonyfalva, Orszállás, Magyararknizsa és Zentán 91 esettel ezek közül gyógyult 54, meghalt 24, ápolás alatt maradt 13.

3.) *A kanyaró 5 községben* nevezetesen: Óbecse, Palánka, Opalánka, Csantavér, Orszállás és Zentán 72 esettel, ebből gyógyult 48, meghalt 4, ápolás alatt maradt 20.

Előfordult még a hagymáz Bajmok, Madaras, Topolya és Magyararknizsán összesen 7 és a fültömírgyömb Zentán 5 esettel.

A védhímlőoltás a vármegye területén kedvező eredménnyel befejeztetett. A gyógyszerárak rendes évi vizsgálata folyamatban van. A kuczorai fiókgyógyszertár megvizsgáltatván, a közforgalomnak átadott. *Kézi gyógyszertár adományoztatott Dr. Tamkó Károly* veprődi községi orvosnak.

Végül megemlítem, hogy a belügyminiszter ur által a kolera elleni óvintézkedések ellenőrzése céljából a vármegye területére kiküldött dr. Holländer Hugó közegészségügyi segédfelügyelő urral a vármegye több községét bejárván, azt tapasztaltuk, hogy a kolera esetleges fellépésének meggátálása tekintetében többbizben elrendelt összes intézkedések, általában véve eléggé lelkiismeretesen foganatosítottak. Az egyes községekben észlelt hiányok, nevezetesen a járványkórházak építkezése és azok elégtelen felszerelése, valamint a vágóhidak meg nem felelő állapotának szanalása iránt a kellő intézkedések megtétettek.

Miután a vármegyében eddig autochtone (netalán az elmúlt évről visszamaradt csirákól kifolyólag) egyetlen *egy kolera eset sem merült fel*, bizvást remélhetjük, hogy mostmár ez évben a legrosszabb esetben *csak egy behurcolástól lehet tartani*, amelyekkel szemben azonban *kelletlen felfegyverkezve csakhamar eredményesen sikra szállhatunk*.

Pethő János kir. segédtanfelügyelő jelenti:

A vallás- és közokt. m. kir. miniszter a nem állami elemi isk. tanítók fizetésének kiegészítésére 582 K korpótlékaira 1400 K, az 1908. évi 46 tc. értelmében tandíjkárpótlás címén a cservenkai ág. ev. iskola részére 1201 K, a kulai ág. ev. iskola részére 399 K, a cservenkai ref. iskola részére 301 K, az ujjverbászi izr. iskola részére 993 K, mindössze 4876 K, eddigelő összesen 207924 K. államsegélyt engedélyezett. Ugyancsak a vall. és közokt. miniszter Allaga Agótha okl. tanítónő a zsabylai határőrvidéki közs. elemi iskolához, Most Gyula okl. polg. isk. tanítót a topolyai, Kovács Albertet a titeli áll. polg. iskolához, Bodrogi Irént az apatani áll. s. közs. polg. leányiskolához s. tanítónővé kinevezte, Somogyi Kálmán topolyai áll. polg. isk. tanítót Szegedre, Zsebők János palánkai áll. polg. isk. tanítót Dobsinára, Böröcz András titeli polg. isk. tanítót Sopronba s. végül Illyés Árpád dobsinai áll. polg. isk. tanítót Palánkára áthelyezte, Mattas Aranka kölpényi áll. óvónő 800 K fizetését buzgó munkálkodásának elismerésül 1000 koronára felemelte és Apatinban 9 új állami óvodát szervezett.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője jelenti:

A hatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

A f. é. fentartási kavics szállítására nézve a szükséges intézkedések megtétettek.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. tc. alapján végrehajtandó thatósági közúti építkezések közül:

a) A bács—zsablya—titeli thatósági közút 895—9484 és 9654—106532 km. szakaszán Sajkosszentiván és Titel között a hengerelés 70 km. hosszban befejeztetett. A még hiányzó kőanyagának a helyszínére való fuvarozása — miután a Duna vize leapt — most nagy erővel folyamatban van, úgy, hogy reinélhető, miszerint ezen ut építése az őszi időben be lesz fejezhető;

b) Ugyanezen közút 157—27335 km. szakaszán Paripás—Pinczéd és Bácsszentiván között az alapkö és kavics az utszakaszokra ki van fuvarozva, az alapkövezés és kavicsolás, valamint a hengerelés folyamatban van, úgy, hogy az utépítés rövid időn belül befejezhető lesz;

c) ugyanezen közút 43969—6063 és 700—76107 km. szakaszain a földmunka befejeztetett és a kőszállítás rövid időn belül fog megkezdetni;

d) a zsabylától a zsabylai rétig vezető that. közuton a földmunka befejeztetett és az alapkö is kevés kivétellel kifuvaztatott;

e) a jánoshalmi vasútállomáshoz vezető that. közút építése teljesen befejeztetett;

f) a Zombor-palánkai that. közút 1139—26944 km. szakaszán Sztapár, Doroszló és Miletics között a földmunka mintegy 85% elkészült, az alapkö és kavicsanyag 50%-a pedig a helyszínére fuvaroztatott;

g) a hód-ság-dernye-bács-bácsujlaki that. közút földmunkái befejeztettek, az alapköanyag Hód-ság és Dernye között 15 km. hosszban, Bács községben és Bács-Bácsujlak között mintegy 60 km. hosszban ki van számítva, a munkálatok csak lassan haladnak előre, miert is vállalkozó cég annak erélyesebb folytatására felhivatott;

h) az ujvidék-szegedi that. közút 60200—66013 km. szakaszán Péterréve és Mohol között a földmunka befejeztetett, az alapkö és kavics anyag szállítása folyamatban van befejezéshez közeledik, úgy, hogy ezen utszakasz a kedvezőlen őszi idő beállta előtt lesz befejezhető;

i) a bács-vajszkai that. közút építése még nem kezdetett meg, mert a vállalkozóval kötött szerződés ezideig még jóváhagyva az építés fedezésére szolgáló kölcsön felvétele pedig ezideig még engedélyezve nincsen;

k) a dunagálos-petróc-ósóvi that. közút és l) a futok cserevicsi révhez vezető that. közút építési munkái a közeli napokban megindulnak;

m) a kula és bkerezsturi that. közút építési munkáinak biztosítására vonatkozó versenytárgyalás kiirattott;

n) a pincéd verbászi that. közút építésére vonatkozó helyszini bejárás, f. é. július 27-én kedvező eredménnyel megtartott.

A vm. közúti költségelirányzatban előirányzott utépítések közül a turjai vasúti állomáshoz vezető that. közúton az építési munkák vállalkozónak legközelebb fognak átadni, a piros-ujvidéki-út építési munkáinak biztosítása céljából pedig a versenytárgyalás ki lesz írva.

Az általán terítessel kapcsolatos hengerelési munkák házi kezelésben:

1) a zombor-apatini that. közút 2781—50 km. szakaszán befejeztetett;

2) a bácskertes szárnyút 000—3123 km. szakaszán pedig folyamatban van és a befejezéshez közeledik.

A temesvári m. kir. posta és táv. igazgatóság értesítése szerint Zenta Felsőhegytelepen f. é. augusztus 11-én postaügnökség lép életbe.

A *baja-bezdán-zombor-apatin-szondi h. é. vasút* közigazgatási pótbéjárása f. é. július 11—14 kedvező eredménnyel megtartott s így ezen vasútépítés megkezdése most már rövid idő alatt várható.

A moholi botrány.

«A Nap» nemrég megírta, hogy Vén Mátyás moholi gymn. tanuló uszás közben vízbe fullt, mert *Simon Lőrinc* és *Göblös Ignác* tanítók, akik megmenthették volna, azért nem siettek segítségére, mert azt hitték, hogy egy ottani *zsidó* fiu. Ezzel a súlyos váddal szemben őt izraelita fiu a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

Alólirottak és pedig Beck László 12 éves II. o. gimn. tanuló, Stein Izsó 13 éves III. gimn. o. tanuló, Blau József 14 éves szabótanonc, Lövi Mór 13 éves III. gimn. o. tanuló és Stein Andor 16 éves középkereskedelmi isk. tanuló kijelentjük, miszerint jelenvontunk 1911. évi július hó 27-én, délután 5 órakor, amikor Vén Mátyás Mihály fia 12 éves II. gimn. tanuló a moholi fürdőház alatt a Tiszába belefullt; rajtunk kívül még csak *Simon Lőrinc* kántortanító és *Göblös Ignác* tanító voltak jelen a fürdőházban. Vén Mátyás a fürdőháztól körülbelül 70—100 méternyire fürdött a Tiszában, mellette a parton állott Vicsek Károly 12 éves fiu, aki először vette észre Vén Mátyás fuldoklását és kezdett kiabálni segítségért; ekkor a kiabálásra lett figyelmes *Simon Lőrinc* is, ki a kiabálás percében a vízből jött fel a fürdőházba s nyomban kérdezte tőlünk, hogy ki az, aki fuldoklik, mire egy szerb fiu mondotta (ezt a fiut nem ismerjük), hogy Stein fiu az, aki fuldoklik, én pedig, Beck László azt mondtam, hogy Vén Mátyás az, aki fuldoklik. Erre *Simon Lőrinc* a csolnakokhoz szaladt, hogy abba beszélje a

fuldokló segítségére menjen; a csolnakok azonban le voltak lánccal kötve s evező sem volt bennük, azokat tehát nem használhatta, ez idő alatt Vén Mátyás a vízben elmerült, mielőtt bárki a segítségére érhetett volna. Elmerülés után valamennyien oda szaladtunk a partra, ahol Vén Mátyás elmerült s ott többen próbálták őt keresni, azonban eredménytelenül.

Mindannyian kijelentjük, hogy nem való az hogy Simon Lőrinc azt a kijelentést tette volna, hogy *fuldoklik a Számi fia, semmi izgalom ne legyen, csak egy zsidóköllyökkel lesz kevesebb*, sem ehhez hasonló, vagy ilyen értelmű kijelentéseket nem tett, azért mondhatjuk ezt, mert folyton közelében voltunk s ha ilyen kijelentést tett volna, azt okvetlenül megkellott volna hallanunk. Az sem való, hogy akár Simon Lőrinc, akár Göblös Ignác gunyosan nevettek volna a fölött, hogy a közelben valaki a vízbe fullad. Valamennyien tudomással birunk arról is, hogy Simon Lőrinc nagyon gyenge uszó, ki ennek folytán nem is képes arra, hogy uszva valakit kimentessen a vízből, de ha bármilyen jó uszó lett volna is, akkor sem érhetett a kellő időben a mentéshez, miután Vén Mátyás 70—100 méternyire volt tőle s fuldoklásának észrevétele után pár pillanat alatt elmerült, úgy hogy mire odaértünk az elmerülés helyéhez, már csak eredménytelenül kerestük őt.

Felolvasás és megértés után aláíratott.
Kelt Moholón, 1911 augusztus 3-án.

Előttünk mint tanuk:

Raffai János dr. sk. tanu.
Sztraka Ödön sk. tanu.
Beck László sk. II. gimn. tan.
Stein Izsó sk. III. gimn. tan.
Blau József sk. szabótanonc.
Lövi Mór sk. III. gimn. tan.
Stein Mór sk. középkerek. tan.

Valami büzlik Dániában!*)

— Saját tudósítónktól. —

Ujverbász, 1911. aug. 8.

Kijelentem a kényesebb izlésű olvasónak, hogy most szagos cikket írok. A cikk további folyamán a szagos jelzőt még más is föl fogja váltani, mert ha az ember használni akar, akkor még a szalonképtelen jelzőket se kell perhorreskálni. Hogy minek vagy kinek akarok én használni? Olyan szegény szenvedőknek, akik szólni sem tudnak, annyira némák, hogy a némaságot velük jelezzük. Ez a szagos cikk ugyanis a ferencsatornai halak panasza az ujverbázi kendergyár ellen. A ferencsatornai halak, még pedig azok, melyek Ujverbásztól lefelé laknak, a Tisza felé, ugyanis már régen tudják, hogy nem fejtől büzlik a hal. Mert a hal nem fejtől, hanem a kendergyár büzös, mérges, elhasznált de kellően meg nem tisztított vizétől büzlik.

Arról nem akarok ezen közvetítő írásomban említést tenni, hogy két tizennégyezer lakóju község sokszor élvezi azt az illatot, melyet a lepkeszélő végiglebegtet ug estendén a rónán; de ha még a rónán csak? Ilyenkor a kendergyár mint valami nagy tüdő, kileheli mérgét és két község beleheli. Mondom, ezt már megszoktuk. De azok a szegény néma halak nem akarják megszokni. Mikor a zsílip mellett torkoló árok elhossa a maga édes illatos terhét, valami sűrű, büzös folyadékot s beleküldi a csatorna tiszta vizébe, akkor érdekes dolgokat lát az ember. Mint az ezeregyjéj mesében, táncraperdül az egész halállomány. Apró hullámgűrűk s nagyobb loccsanások jelzik a halak föl színrejövetelét. Mintha levegőt kapkodnának. S azért tartottam érdemesnek s helyénvalónak ez ellen a tömeges pusztítás ellen egy közérdeket szolgáló lapban kikelni, mert egy félóra alatt *kettőszázötven*nél több halat láttam dögöltten vagy kábultan a víz felszínén uszni. Itt már csak gorbombaság segít. Ugy tudom, hogy a kendergyár kötelessége volna a vizet, melyet a csatornából kölcsönöz minden mérges és büdös tartalmától megtisztítva visszafolytatni a csatornába. De, hogy ezt nem teszi, arra elegendő egy séta olyan alkalommal a csatorna partján, mikor a kendervizet belebocsátják a csatorna vizébe. Oszlásnak induló halak fertőzik meg a levegőt még napok után is, tuta-jok s hidak előtt fölgyülemlik az állati hullák egész tömege s a közellakók egészségét veszélyeztetik. Én nem tudom, hogy kinek az ügykö-rébe tartozik hogy micsoda hatóság tehet ez ellen, de látom, hogy már néhány esztendeje folyik ez a veszélyes, minden egészségi közérde-st szemtelenül negligáló munka.

Hogy a csatorna alsó felének halállománya, vagy ennek tetemes része kipusztul az is bizonyos. S mégse szól semmit a halászati jog bérloje!

*) Ehhez a tudósításhoz meg kell jegyeznünk, hogy az ujverbázi kendergyár — a mi értesülésünk szerint — a törvény keretén belül folytatja üzemét. A szerk.

Tudja isten miért. Én tudom azt, hogy furkos-botokkal fölfegyverzett legények járnak a Ferencsatorna partján és kólintgatják a kábult halakat tizével, százával. Aznap, mikor copfos kínai betyárok szedték a bogarast a verbásziak füléből, szeméből meg fogából a férgeket szintén tizével, aznap kintjártam véletlenül a csatorna partján s meggyőződtem a fönt említettek s a régebben tapasztaltak teljes igazságáról. Arra tanum minden ember községünkben, hogy a hal nem a — fejtől büzlik már!

Gyujtogató kereskedő.

— Saját tudósítónktól. —

Csurog, 1911 aug. 8.

Pavkov Sándor csurogi 26 éves rőföskereskedő újabb módot eszelt ki a tönk szélén álló kereskedők megmentésére. Mintegy 80 000 kor. adóssággal terhelt, 14 000 korona értékű áruraktárát bebiztosította 60 000 koronára s azt e hó 6-án este benzín és petróleum segítségével felgyujtotta. A tisztas munkához Perty Milorád szintén csurogi kereskedő volt a tanácsadó és részbeni segítő. A szerencse azonban a jól kieszt, de nem eléggé ügyesen véghezvitt spekulációban nagyon kedvezőtlen volt.

A két fiatal ember az esti órákban bezárkóztak az üzletbe, hogy amint a vizsgálat kezdetén állították, az üzlet könyvviteli ügyeit elintézzék. Mintegy 8 óraker fogtak sötét tervük keresztülviteléhez. A padlót, butorokat és árukat belocsolták petróleummal, azután egy benzinnel telt edényben égő tyertyát helyeztek el, hogy pedig a való kár kideríthető ne legyen, az üzleti főkönyveket az udvar egy rejtett helyén dugták el, melyről később azt állították, hogy az oltás alatt ellopták. Körülbelül egy órai égés után a gyertya a benzínhez ért, azt felrobbantotta és a köröskörül szétlocsolt petróleum tüzet fogott.

Kilenc óraker a piactéren sétálók észrevették, hogy az üzlet előtt sűrű füstfelhő szállott le. Az arra menő dr. Markovics Soma fölismerve a helyzetet, tüzoltókért kiáltott, mire a közel fekvő községházánál szolgálatot teljesítő ügyeletes tüzoltó megadta a jelt s néhány perc múlva megkezdődött az oltási munkálat. A zárt ajtókat feltörték s a Minimax segítségével behatoltak az égő üzletbe s 5—6 perc alatt teljesen lokalizálták a tüzet.

Ekkor sötét kép tárult a szemlélők elé. Az üzlet belseje le volt öntve petróleummal, a padlón egy asztali lámpa állott, mindenfelé megpörkölt, füsttől barnult áruk. A jelenlevő Péterfi csendőrzetű rőgtön átlátott a helyzeten, megindította a vizsgálatot Pavkov Sándor kereskedő ellen, aki sokáig tagadni próbált, majd a terhelő bizonyítékok sulya alatt beismerő vallomást tett. Ennek alapján a csendőrség úgy őt, mint tettestársát és tanácsadóját letartóztatta s mindkettő ellen megtegte a följelentést.

A bezdáni apátplébános aranymiséje.

— Saját tudósítónktól. —

Bezdán, 1911. augusztus 4.

Meszner István bezdáni apátplébános, ki 30 éven át szolgálja példás odaadással a bezdáni kath. hívők lelki ügyeit, a napokban ünnepelte aranymiséjét. Az ünnepeltet *Bászler* garai plébános vezetésével küldöttség hozta a templomba, ahol orgonajáték és egyházi ének hangjai mellett vonult diszhelyére. Az ünnepi beszédet *Körmöczy* Ernő zombori (azelőtt bezdáni) káplán mondta. A fiatal pap gyönyörű eszemenetben, csillogó szónoklati keretben, poetikus lendülettel ismertette a jubiláns élettörténetét, kellőképen domborítván ki nagy érdemeit.

Istenisztelet után a plébániára vonultak, ahol számos küldöttség tisztelgett az ünnepelt előtt. Megjelent a kerületi papság, az előjáróság, az összes egyetek, közlekedési vállalatok, kulturális intézmények stb.

Egy óraker fényes terítékű ebéd volt, melyen *Rockenstein* Nándor gádori (óriási hatással), *Bálint* György szilágyi (zajos tetszés közt),

Michler, Kuti, Rácz plébánosok mondtak felköszöntőket.

Az ünnepeltet *Csernoch* érsek Karlsbadból megleghangu, szeretettől áradó levélben üdvözölte. Gratuláltak még dr. *Boromisza* György szatmári püspök, dr. *Steécz* kalocsai kanonok s a megyebeli papság nagy része.

A vendégek könyező szemekkel bucsuztak el a köztiszteletben álló derék férfiutól.

H I R E K.

Hír a falunkból.

Meghalt a falunkban egy fiatal asszony, Ma reggel kísérték ki a temetőbe. Koporsója szélén, mintha szárny lett volna, Ugy villant meg olykor fehér szemfedője.

Koporsó tetején egy-két koszorunak Aranyos betűje csillog a napfényben. Nagy nyári melegben, fél falunak népe Gyász feketén helyett — kíséri fehérbe.

És mégis, mintha a koporsó nyomában Valami fekete, sötét felhő szállna . . . Szegény halott asszonyt, három kis árvája Kiséri jajgatva utolsó utjára.

EICHARDT KÁROLY.

A képviselőházból.

A tisztelt ellenzék még mindig nem tért észre. Beteges hajlammal, romlott lelkiismerettel folytatja a nagy honnontó munkát. A névszerinti szavazások dicső intézményét újabb erősségekkel bátyázta körül. Jogsérelmi eseteket gyűjtenek; mint például: az elfoglalt vasuti fülke, a turnusbeosztás, a jegyzőkönyvek halk olvasása stb. ehhez hasonlók.

Komoly események hiányában tehát kevés az irni való a tisztelt Ház üléseiről. Hacsak arról nem teszünk említést, hogy a bácskai gárdában némi személyváltozás állott be. *Latinovits* Pál Neuheimbe utazott, ahol 4 hétig tart kurát; *Bárá Podmaniczky* Endre és *Szlezák* Lajos is rövid időre elutaztak. Megérkezett dr. *Konyovits* Dávid, a karlsbadi tartózkodás teljesen megbarnított; de nem annyira, hogy rózsaszinben ne látná az ellene benyújtott petíciónak a sorsát. Ma érkezik meg *Zákó* Milán is, aki Abbáziában töltött 3 hetet, s ki szép, elegáns asszonyok társaságában gyűjtött erőt a további küzdelemre — t. i. parlamenti küzdelemre. Az asszonyok annyira dédelgették a gavallér, elegáns parlamentariert, hogy kettő közülük táviratban akart a képviselőház elnökéhez fordulni, hogy legalább még 2 heti szabadságot engedélyezzen neki.

Bárá *Gromon* Dezső külsején is a déli éghajlat tünetei mutatkoznak; pedig ezúttal a Wampetics, a Kováts és a Margitsziget felső vendéglője jelentették számára a tengerparti üdülőhelyeket.

Rohonyi Gyula, dr. *Dungyerszky* Geleon, dr. *Falcione* Árpád és *Ertl* János szintén állandóan a Ház tájékán tartózkodnak augusztus hónapban. A hódási követ a keddi ülésen hosszas, beható tárgyalást folytatott *Székely* igazságügyminiszterrel egy terv ügyében, melynek megvalósítása mérhetetlen előnyököt biztosítana Hódás számára. A tárgyalás már annyira előhaladt stádiumban van, hogy *Ertl* szerletes terveket is nyújtott át a miniszternek.

Az egyedüli bácskai ellenzéki képviselőnek, *Lovászy* Mártonnak sok dolgot ad a technikázás. Ő a vitarendező-bizottság vezére, s mint ilyen vigyáz arra, hogy a névszerinti szavazásokban, a technikázást segítő bejelentésekben hiba ne essék. Ő jelöli meg a Házban tartózkodni köteles ellenzéki képviselőket, s ő ad utmutatást az elnöki előterjesztésekkel szemben való indítványok

mikénti szövegezése iránt. Sőt — mint például szerdán — ő maga is adja elő az obstruktorok ellenjavaslatait.

A kormánypárt ezeken a gyerekes dolgokon már nem is mérgelődik, hanem tréfásan fogja föl a helyzetet. Lovászt meg is éljenzette, amiért oly kedvesen tudta előterjeszteni a 8 névszerinti szavazás anyagát. Hej! mégis csak szép dolog a parlamentarizmus.

A főispán Budapesten. *Ifj. Wojnits István* főispán ma csütörtökön Budapestre érkezett. A délelőtti órákban a képviselőházban volt, ahol *báró Wojnits Istvánnal, Zákó Milánnal, dr. Konyovits Dáviddal* és *Ertl Jánossal* hosszasan tanácskozott megyebeli ügyekről.

A vármegye közgyűlése. Több bácsmegyei lap azt írta, hogy a vármegyei közgyűlése e hó 12-én lesz. Ez tévedés, a közgyűlés nem 12-én, hanem jövő csütörtökön, e hó 17-én lesz.

Az első szerelem.

— Egy 16 éves fiú naplójából. —

Március . . .

Ma kimentünk az erdőbe ibolyát keresni. A nővérem és barátai, a barátaim és én.

Az erdőben szétoszlottunk ki-ki másfelé ment szerencsével ibolyát keresni. Én persze a Juci mellett maradtam, ki még több lánnyal ment.

Ah! én ezt a Jucit mindig szerettem. Igaz, sok fiu versenyzik szép szaváért, aranyos mosolyáért: de mindig én vagyok — a győztes.

Leszálltunk az árokba ketten, a többi az erdő moha közt kereste a szerény virágocskákat. Bokrokkal volt tele az árok. Minduntalan beleakadt a Juci szoknyája és . . . és nekem szabad volt elszabadítani a tüskés galyaktól. Sok keresés után alig találtunk pár szál ibolyát. Vagy beszélgettünk, vagy beleakadt a szoknyája az ágakba. — Végre megpillantott a Juci egy bokor árnyékában sok ibolyát, Alá kellett bujni. A bokor alatt leültünk s beszélgetve szedegettünk virágot. Kezünk néha a keresés lázában összeért. Simogatva végighuztam kezemmel azon a bársony puha kezecskén; ő pedig olyan furcsán nézett rám, olyan szépen.

Sokáig ülhattunk már, mikor Juci észrevett egy szép fehér ibolyát. Átnyult érte. A forró leheletét éreztem már, olyan közel hajolt hozzám. És én — bizony Isten nem tudom, hogy — pusztán nyomtam szép, piros arcára. Visszakapta bozontos fejét s fülleg pirult. Hogy miért pirult el? — azt nem tudom, mert nem kérdeztem meg tőle. Pedig nem is szidott össze, csak olyan furcsán nézett rám.

A szemét olyan szépen forgatta felém és én egyszer meg is kérdeztem a bátyámtól, hogy miért néznek, a lányok úgy reám? Akkor tudtam meg, hogy a lányok mind-mind — még a Juci is — belém szerelmesek!

Akkor győződtem meg, hogy szép vagyok, pedig a mama azt mondta, hogy csak akkor leszek csinos, ha nagy leszek.

Nagy nehezen és sok puszizás után kibujtunk a bokor alól. Sokáig lehettünk odalenn, mert a többiek már kerestek. Pedig milyen rövidnek tűnt nekem az idő!

Kérdezték is, hogy miért pirult úgy ki az arcom?

Akkor hazudtam életemben, de soha többé nem fogok, mert akkor is rajta csiptek. Igen rosszul és ügyetlenül hazudtam; azt mondtam, a vadrózsa tüskéi akadtak bele az arcomba. Hogy nevettek akkor! Tudták ők azt bizonyára, hogy így pirosítani csak egy forró lehelet, egy puha kéz simítása, egy égő ajak tud.

Haza csak alkonyatkor értünk. Le is feküdtünk semsokára, csak hogy nem tudtam elaludni. Gondolkoztam mindenféléről — de nem mint máskor, rablókról, banditákról, azok cselekedeteiről, betöréseikről, Rózsa Sándor szökéséről, hanem azokról a szép ábrándos szemekről, azokról a szép ajakokról és az azokból kikacsingató apró fehér fogcskákról.

Ugy féltalomban gondoltam egyet és meg is fogadtam nyomban, hogy meghódítok minden lányt, minden asszonyt és játszok velük, mint macska szokott az egérrel . . .!

Másolta: **Groll József.**

Lapunk vezére, Latinovits Pál orsz. képviselő e hó 7-én 4 heti tartózkodásra Nauheimba utazott.

Igazságügyi kinevezések. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Nagy Béla komáromi törvényszéki jegyzőt a szabadkai

jársbírószághoz albiróvá, dr. Morava Károly szabadkai jegyzőt a zentai jársbírószághoz albiróvá kinevezte. *Waisz Tivadar* újvidéki jársbírot a szablyai jársbírószághoz VII. fizetési osztályba sorozott jársbíróvá nevezték ki. *Steffler Lajos* szabadkai törvényszéki bírót pedig saját kérelmére a csornai jársbírószághoz helyezte át.

Miniszteri köszönet gróf Széchényinek. A földművelésügyi miniszter *Széchényi* Emil grófnak a Kőszegi-féle szabadalmazott motoros talajmívelő gép 1907. évi modellje, valamint a gép 1908. és 1909. évi típusának javított részének a m. kir. mezőgazdasági múzeum részére történt ajándékozásért, elismerését és köszönetét nyilvánította.

A pénzügyigazgató előléptetése. A zombori kir. pénzügyigazgatóság kiváló vezetője ismét előlépett. Ugyanis a király *Fodor Mihály* királyi tanácsosi címmel és a VI. fizetési osztály jellegével felruházott zombori pénzügyigazgatót a VI. fizetési osztályba kinevezte.

A szabadkai ügyvédi kamara, Reisch Ferenc dr.-t *Ujvidék, Ivkovic* Ivdandéki *Imre* dr.-t *Baja* és *Frankovszky Gyula* dr. ügyvédet *Ószivác* székhellyel az ügyvédek lajstromába felvette.

A palicsiak Kecskeméért. A palicsiak a kecskeméti földrengéstől sujtottakért hangversenyt rendeztek, mely 1000 koronát jövedelmezett tisztán. Felülfizettek:

A Délvidéki Közgazdasági bank részvénytársaság 50 korona. A Kereskedelmi és Iparbank 30 korona. A Szabadkavidéki Takarékpénztár és Részvénytársaság, A Szabadkai Általános Takarékpénztár Részvénytársaság, a Takarékpénztár és Zalogház Részvénytársaság és Nagy Ferenc vállalkozó 20 korona, dr. Kiss József 16 korona, Flatt Viktorné, öz. Mikó Salamonné, dr. Gyorgyevicz Szredoje, dr. Biró Károly, Vojnits Dezső plébános, dr. Vojnics H. József, dr. Váli Dezső, Guttmann Lajos, dr. Petrovics János, Vermes Béla, Farkas Zsigmond, dr. Márton Jenőné, Kladek Lukács, Piukovics József, Lichtneckert András, a Szabadkai Légszeszgyár és a Szabadkai Villamosvasut és Világítási Részvénytársaság 10—10 korona, dr. Dembitz Lajos, Birkás Gyula, Karsai Bertalan, Kramer Antal és társai 5—5 korona. Szilberleitner Ferencné, dr. Solti Károly és Jakabcsics Imre 4—4 korona, öz. Lénárd Istvánné 3 korona, Agulár Antal, dr. Völgyi János, Conen Vilmos, öz. Maivirtné, Schweisengut Istvánné és Löwy Oszkárné 2—2 korona, Vermes Elek, Weitzenfeld Lajos, Hauser Adolf, Márton Julia és Tócsi Gyuláné 1—1 korona.

A szablyai közs. elemi iskolához Petkov István és Stefánovits Pánta tanítókat nevezte ki a közoktatásügyi miniszter.

Egy vasuti állomásfőnök áthelyezése ellen. A kereskedelmi miniszter *Szeifert* Oszkár zentai vasuti állomásfőnököt Fehértemplomra helyezte át. A zentaik egy része most azzal a kéréssel fordult a máv. igazgatóságához, hogy az áthelyezéstől álljon el és *Szeifert*et hagyja meg mostani helyén.

A zsegedi tábla elnöke dr. *Klein* Antal gádori földinket díjas joggyakornokká nevezte ki.

A Zombor és Vidéke jónövű kiadója, *Oblát* Károly nyomdáját új betűkkel és gépekkel szerelte föl s így a lap is néhány hét óta modern, tetszetős köntösben jelenik meg.

A zombori Erzsébet-szobor. Ujabbban a következő törvényhatóságok és községek adakoztak a szoborra: Budapest fő és székváros 100 korona, Veperd 100 korona, Magyarokizsa 100 korona, Baja 50 korona, Temesvár 25 kor., Győr 20 korona, Szigliget 50 korona, Gyöngyös 10 korona.

Az ókéri műkedvelők a napokban táncal egybekötött műkedvelői előadást rendeztek, mely — mint nekünk írják — minden tekintetben jól sikerült. Kanizsai Ferenc „*Háztűznézőben*” című tréfás, ötletes egy felvonásos darabját adták elő. *Stiefelmayer* Katica és *Vodring* Aranka ügyes alakításai nagy tetszést arattak, de jók voltak *Mayer* Tilda, *Török* Iza, *Scherer* János és *Hevér* Sándor is. Előadás után tánc volt, melyen részt vettek: *Woldring* Ágostonné, *Zsigmond* Lajosné, *Ott* Fülöpné, *Bujonyik* Jánosné, *Török* Pálné, *Róth* Béláné (*Óverbász*), *Eidenmüller* Henrikné (*Ujsóvé*), *Ruitkai* Béláné (*Budapest*), *Bagó* Istvánné, öz. *Mühl* Imréné, *Stiefelmayer* Henrikné, *Branyovacs* Ignácné, *Trumpf* Fülöpné, *Febel* Bálintné, öz. *Scherer* Andrásné, *Hevér* Kristófné, *Kiszter* Henrikné, *Lenhard* Jakabné, *Gausz* Ferencné, *Reiszter* Fülöpné, *Demand* Frigyesné és *Henrikné*, *Nikolics* Angela (*Kölpény*), *Wodring* Aranka, *Zsigmond* Aranka, *Futó* Ágnes, *Liptai* Rózsika, *Bencsik* Teruska, *Wenczel* Karola (*Szabadka*), *Beke* Bözsike, *Wodring* Róza (*Kiszács*), *Metz* Flóra és *Ilonka* (*Órszállás*), *Dörner* Karolin, *Stur* Etuska, *Murgacski* Zsófia, *Török* Iza, *Mayer* Tilda és *Anna*, *Stiefelmayer* Katica, *Török* Rózsika.

Házasságok. *Czabai Horváth* Péter huszárhadnagy eljegyezte *Császár* Verát, paucéri *Császár* Péter topolyai főszolgabíró leányát.

György Mihály máv. mérnök f. hó 22. d. u. 5 órakor tartotta esküvőjét Szegeden a belvárosi Szt. Demeter templomban *Gibicz* Iduskával, *Gibicz* János máv. föellenőr és neje *Herodek* Irma leányával.

Vavrek Andor Óbecsei polg. isk. tanár nőül vette *Berzenkovits* Paulát *Berzenkovits* Péter bácsujfalvi jegyző leányát.

Dr. Paukovits Andor szabadkai ügyvéd nőülvette *Kunetz* Józsnát.

Törtely Sándor magyarkanizsai kereskedő eljegyezte *Tukats* Ilonát, *Tukats* Fábán ny. főszolgabíró leányát.

Ifj. Elicker Fülöp titeli aljegyző nőül vette *Lázy* Erzsit Kátyon.

Gellér Lipót topolyai takarékpénztári igazg. e hó 15-én tartja esküvőjét *Schossberger* Leonával Szabadkán.

Müller Gyula óbecsei tanár nőülvette *Sessler* Szerafint.

Goldfahn Bernát zombori kereskedő eljegyezte *Ofner* Jolánt, *Ofner* Ignác bácsföldvári birtokos leányát.

Bubola Ignác zentai tanító eljegyezte *Nógrády* Ilonát Abán.

Mihályovits Szvetó titeli pénzügyintézet-tisztviselő eljegyezte *Czvejánovits* Zsófiát Szabalyáról.

Bujdosó Lajos szabadkai postaitáviró tiszt eljegyezte *Török* Irmát Szabadkán.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 30 év óta fenálló bútorgyárát Szabadkán.

Iparkiállítás Zomborban. A Zombori Általános Ipartestület, a kiküldött végrehajtó bizottsága által és a Magyar Védő Egyesület védnöksége mellett, évről-évre sorozatos iparkiállítást rendez s ezt a ruházati ipar termékeinek a kiállításával kezdi meg. Minden ehhez az iparágához tartozó tárgyaknak a kiállítása f. hó 20-án d. e. 11 órakor ünnepély keretében nyílik meg és két héti tart. Eddig mintegy 100 kiállító jelentkezett. Szabók, szücsök, cipészek, harisnyakötők és fűhárta varrók s. a. t. A kiállítás helyisége az általános ipartestület székházában van, Deák Ferenc körút 36. sz. a. A kiállítás naponként reggeli 8-tól esti 6 óráig díjtalanul tekinthető meg. A kiállított tárgyak közül a kitünőbbek pénzbeli adománnyal díjaztatnak vagy oklevéllel tüntetnek ki a szakértő bíráló bizottság által. Az Általános Ipartestület, a zombori iparnak a föllendítését célozza és bizonyosságot akar tenni arról, hogy a zombori iparosok munkája versenyképes és hogy a vásárló közönség a zombori ipartermékekkel megelégedhetik, nem kell azokat máshonnan beszerezni. A kiállítás végrehajtó bizottsága és a Magyar Védő Egyesület felkéri a helybeli és környékbeli t. c. érdeklődő közönséget, hogy minél nagyobb számmal való látogatásra. A kiállítás tartama alatt vigalmi bizottság fogja a közönséget időnként szórakoztatni, esetekben közzeendő műsorral.

A titeli polg. iskola köréből. A közokt. miniszter *Böröcz* András titeli polg. iskolai tanárt Sopronba helyezte át.

Estély Bezdánban. A bezdáni ifjuság — mint nekünk írják, — július 30-án jól sikerült kabaréestélyt rendezett. A konferálást legifj. *Vojnits* István végezte nagy routinnal és intelligenciával. Az aktuális dolgokhoz fűzött röktönzéseivel telve voltak derűs gondolatokkal, szellemes ötletekkel. *Vojnits* egyébként magyar dalokat is énekelt, melyekkel nagy hatást ért el. *Klein* Dezső kuplékat énekelt, szintén tetszéssel. *Samarjai* Béla monológot szavalt művészi tudással; elsőrendű előadónak bizonyult, aki méltán részolgált a tapsra. Ifj. *Jánbor* Béla szintén monologizált, *Kelsch* Jenő pedig a tréfás zene terén tűnt ki. Előadás után tánc volt. A rendezés sikere legifjabb *Vojnits* István nevéhez fűződik.

Baja város előmunkálati engedélye. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Baja törvényhatósági joggal felruházott város közönségének a m. kir. államvasutak *Baja* állomásából kiágazólag *Bajaszentistván*, *Érsekcsanak*, *Sükösd*, *Nemesnádudvar*, *Császártöltés* és *Kerczel* községek érintésével a m. kir. államvasutak *Kiskőrös* állomásáig, továbbá *Hajóstól* a m. kir. államvasutak *Kalocsa* állomásán át a *kunszentmiklós* — *dunapataji* helyi érdekű vasut *Dunapataj* állomásáig vezető szabványos nyomtávu, gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy további év tartamára meghosszabbította.

A baja — bezdán — szondi h. é. vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot a kereskedelmi miniszter a képviselőház keddi ülésén terjesztette elő, s így a vasut gyors építkezésének minden föltétele megvan már.

Vasúti előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter legutóbb a következő előmunkálati engedélyeket adta ki egy év tartára: Zákó István pancsovai és Biró József budapesti lekosoknak a Zentai tiszai parttól, illetve hajórakodó állomástól kiindulól Zenta város belterületén át a Bács-Bodrog vármegyei egyesült helyi érdekű vasutak Zenta állomásáig s innen folytatól Felsőhegytelek-Zentai alsó- és közép-szállások, Kavia, Tornynos és Külsőpuszták érintésével és Bácsstopolya község belterületén át a m. k. államvasutak Bácsstopolya állomásáig s folytatól Bajsa község, Roglatica pusztá, Gyulafalva és Kerény vagy Csonoplya községek érintésével a m. kir. államvasutak Zombor állomásáig, továbbá Bácsstopolya állomásától Kossuthfalva és Pacsér községek határain át a m. kir. államvasutak Bajmok állomásáig végül Zenta állomástól a szeged — nagyikinda — nagybecskereki helyi érdekű vasut Csóka állomásáig s innen folytatól egyrészt Hodics, Szaján és Tiszahegyes községek és Nagyikinda város belterületén át a m. kir. államvasutak Nagyikinda állomásáig, másrészt Monostor és Feketető községeken át a m. kir. államvasutak Valkány állomásáig vezetendő keskenyvágányu gőzüzemű gazdasági vasutvonalra, „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” cégnek az Ujvidék és Pétervárad között tervezett állandó Dunahid ujvidéki hidfőjénél az ujvidéki közuti villamos vasúthoz csatlakozó s Pétervárad városnak egy alkalmas pontjára vezetendő szabványos nyomtatványu villamos üzemű helyi érdekű vasutvonalra; Zenta rendezett tanácsu város közönségének a szeged — nagyikinda — nagybecskereki helyi érdekű vasut Csóka állomásától kiindulól Zenta város belterületén át a Bács-Bodrog vármegyei egyesült helyi érdekű vasutak Zenta állomásáig s innen Zenta város határainak „Külsőjárás” részeig vezetendő fővonalból Zenta város főtéréről kiágazól a tiszai rakodó partra és a város vásártérre vezetendő szárnyvonalakból álló keskenyvágányu motoroc és gőzmozdonyu gazdasági vasutvonalakra.

A topolyai polgári iskola köréből. A közokt. miniszter *Somogyi Kálmán* topolyai polg. iskolai tanárt Szegedre helyezte át.

A 23. gy. ezred az Erzsébet szoborra. Budapestről a cs. és kir. 23-ik gyalogezred tisztikara 50 koronát küldött Zomborba, a felállítandó Erzsébet királyné szobrának az alapjára.

A titeli hajósegylet regata tagjai július 22-én a Tisza parton fényesen sikerült ünnepélyt rendeztek, az ünnepélyt tenisz és csónakázás nyitotta meg ezután tánc következett, amely a szabad ég alatt reggelig tartott.

A Szabadkai Széchényi fiu nevelő-intézetbe, felvételtnek középiskolai tanulók. Állandó felügyelet, házioktatás, jó ellátás. Havi díj 70 korona. Prospectust küld Konczek Kálmán felügyelő, gimn. tanár. Szabadka VI. István-utca 79.

Ifjusági előadás Bácsborsódon. Kellemes meglepetésben volt részük a bácsborsódi-aknak. Vasárnap, — mint leveleznők írja — a község jegyzőjénél nagyobb társaság volt együtt, amidőn megjelent a jegyző gyimn. fia és egy színdarab meghallgatására hívta meg a jelenvőket. „*Marsa tanítónő lesz*” című vígjátékot adták elő. Szereplő személyek voltak: Fehérvári Elza, Markovics Maris, Vancsura Margit, Fehérvári Emmus, Markovics Béla. A darab igen jól sikerült. A szereplők derekasan teljesítették föladataikat.

Közegészségügyi szemle Adán. Adáról írják nekünk: Dr. *Hollander Hugó* közegészségügyi felügyelő dr. *Sághy Samu* vármegyei tisztifőorvos kíséretében folyó évi július hó 25-én megjelent Ada községben s megtekintette annak közegészségügyi intézményeit, nevezetesen a községi kórházat, szegényházat, a nemrég készült járványkórházat, a hullaházat, a vágóhidat.

A látottak s tapasztaltak alapján a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott azok mintaszerű berendezéséről, az azokban uralgó és a legkényesebb igényeket is kielégítő tisztaságról s általában megelégedésének adott kifejezést a köztisztasági állapotáról. Ezen elismerését megismételte a megjelent járási főszolgabíró, járási orvos s előjáróság előtt azon a hozzáadással, hogy kevés járásban, illetve községben talált a mai kor igényeinek megfelelő közegészségi intézményeket s köztisztasági állapotot, mely első sorban arra vezethető vissza, hogy a járás érdemű főszolgabírja *Sztoilich Béla* féltékenyen őrködik arra, hogy a rendeletek mindig pontosan végrehajtsanak, s melyeket személyesen ellenőrizni soha el nem mulaszt. Végül abbéli reményének adott kifejezést, hogy ha a közlakosság továbbra is ily lelkiismeretesen fogja a kiadott rendeletekben kiadott feltüntetelt óvintézkedéseket teljesíteni, akkor a fennyegető ragályos betegségek el fogják kerülni a községet.

Az ujvidéki szolgabírósköréből. Ifj. *Vojnits István* főispán dr. *Halász Marczel* bajai lakost az ujvidéki szolgabírói hivatalhoz díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

Leégett gabona. Bácsóvárosban a napokban *Simon Györgynek* 5000 kéve gabonája, 3200 kor. értékben leégett. A tüzet a cséplőgép okozta.

Szegényház Moholon. Mohol község előjárósága versenytárgyalást tartott egy szegényház és egészségügyi telep építésére 41.540,51 korona előiránnyal. Ajánlatot tettek: *Kuburity Stéva* (Mohol) 6%-os áremelkedés mellett — 44.032,94, *Forkov Péter* (Ada) 40.500 koronával. Ezen utóbbi ajánlat fogadtatott el.

A zentafelsőhegyi postaügynökség vezetésével *Vizmeg Rózsa* zentai ovónót bízták meg.

A bajai tűzoltóegylet a napokban tartotta tisztújító közgyűlését ezzel az eredménnyel: A választás eredménye a következő: elnök: *Czérnay Imre*, főparancsnok: *Fehér Lőrinc dr.*, alparancsnok: *Gardalics Lajos*, szertárnok: *Heiszky Rezső*, szivattyús: *Schmidt Ferenc*, titkár: *Oltványi István*, pénztárnok: *Wunderlich József*, ügyész: *Fehérvári Dezső dr.*, orvos: *Pollermann Artur dr.* Választmányi tagok: *Somogyi Emil*, *Nyiraty János dr.*, *Müller József*, *Rauschenberger Ferenc*, *Weisz Nándor*, *Mikolics Ignác*, *Bajay Péter*, *Drescher Gyula*, *Lerner Antal*, *Reich Vilmos*, *Prigly Károly*; számvizsgálók: *Kovács Andor*, *Scherer Ottmár*, *Nyiraty István*; póttagok: *Lovas József*, *Ernszt Lipót*, ifj. *Wunderlich János*; vizsgálók: *Bánhalmi Lajos*.

Az apatini ovodák köréből. A közokt. miniszter *Horn Ádám* né szül. *Vass Rózsa* kisdodovónót az apatini IV-ik sz. áll. kisdodovodához kisdodovónóvá, *Lippert Katalin* kisdodovónót az apatini V-ik sz. állami kisdodovodához kisdodovónóvá kinevezte.

Haiázások Vujevich Zoltán budapesti ügyvéd, bácsmegeyi törvényhatósági bizottsági tag augusztus 2-án 48 éves korában meghalt. Tetemét Zomborba szállították, ahol nagy részvétellel temették el. A rokonszenves, nagytehetségű férfi elhunyt a legszélesebb körökben fájdalmas részvételt ébreszt. Nagykitérésű s előkelő család gyászolja.

Piukovich Ferenc a dunagőzhajózási társaság felügyelője 68 éves korában Ujvidéken meghalt. Nagy részvétellel temették el. A derék, köztisztelt elhunytban dr. *Piukovich Sándor* ujvidéki főgimnáziumi tanár és lapszerkesztő az édes atyját gyászolja.

Kneblspiesz Erzsébet a napokban 18 éves korában Bácsalmáson meghalt. Temetésén a község apraja-nagyja vett részt.

Gyogyoványszky Heisler Ferenc zentai gyógyszerész sulyos csapás érte. Neje, szül. *Heindhofer Etelka* a napokban 40 éves korában meghalt. A jólelkű urnót a lakosság impozáns részvételével temették el.

Mollitorisz József a napokban Liliomson elhunyt. A közbecsülésben állott férfit e hó 6-án temették nagy részvétellel. Neje, sz. *Fakla Zsuzsanna* gyászolja.

Iskolai hangverseny Magyarokán. Ifkovics Sándor a Tóth féle iskola tanítója tudatja, hogy augusztus hó 13-án vasárnap d. u. 4 órakor a Tóth-féle iskolában tanulói és a környéken lévő tanuló ifjuság szives közreműködésével hangversennyel egybekötött színelőadást rendez a Tóth-féle iskola könyvtára javára. Hely-árak: I. hely 1 korona 50 fillér. II. hely 1 korona. III. hely 60 fillér, állóhely 20 fillér. — Tekintve, hogy kulturális célt szolgál, felülfizetést köszönettel véve, hirtapilag nyugtáznak.

A műsor ez: 1. Hymnus: énekli hegedű kísérettel az alkalmi énekar. 2. Prolog és két szavalt. Prolog: mondja Ifkovics Sándor Mese a halálról: szaválja Bata Anna. Kis gyermek halála. szaválja Dukai Éva. 3. Nőgyűlölő. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Ifkovics Sándor, Rácz Ilonka (vendég), Harmath Mihály. 4. Pánczél Imre: tréfás verseit adja elő. 5. Énekszámok hegedű kísérettel: előadja az alkalmi énekar: *Rákóczy kesergője* és *Bécs várában ül a német*. 6. Bata János előadja saját hazafias és vig. témájú verseit. 7. Hármat rikkantott már és Juhász volt az apám énekszámok. Előadja: az alkalmi énekar hegedű kísérettel. 8. *Kaiga Gyula* vendég több monológot ad elő. 9. Énekszámok hegedű kísérettel. Előadja az alkalmi énekar: *Gyöngy violának és Erdő, erdő, sűrű erdő* . . . 10. Egy ideges ember, írta *Gabányi Árpád*, előadja *Harmat Mihály*. 11. Édes anyám levelet irt . . . és Édes anyám csak az a kérés . . . Előadja az alkalmi énekar hegedű kísérettel. 12. *Messzemesse Rodostóban*. Énekli Ifkovics Sándor. kíséri hegedűn *Pánczél Imre* és *Harmath Mihály*. 13. Szózat. Énekli az alkalmi énekar hegedű kísérettel.

Apatin nyárban. Budapesti Apolló mozgószínház, Lászlófi Bódog színtársulata és cirkusza szórakoztatja most az apatiniakat. Természetesen egyik társulat sem élvez pártolást, mert a hőség nagy és ennyi féle szórakozásra nincs elég publikum.

A boróci önk. tűzoltóegylet alapszabályait jóváhagyta a belügyminiszter.

A róm. kath. tanítók lelkigyakorlata Kaloocsán jul. hó 31-én este vették kezdetüket s augusztus 4-én végződtek. Résztvettek: *Babócsai János Rém*, *Eisemann Mihály Gábor*, *Frádl József Oszivác*, *Gálik István Dorozsló*, *Grünfelder Lipót Csávoly*, *Jenovai János Zombor*, *Kelner János Baja*, idb. *Karagich István Nemesmilitics*, ifj. *Karagich István Nemesmilitics*, *König János Szentfűlöp*, *Kókus József Órszálás*, *Matkovich Mihály Béreg*, *Pastyk Elek Dorozsló*, *Povischil Károly Gara*, *Sulyok János Topolya*, *Steinhard Ferenc Mohol*, *Ujhegyi Géza Baja*.

Öngyilkosságok Baján. Bajáról írják: *Stettner Rezső* 66 éves magánzót annyira elkeserítette gyógyíthatatlan belegsége, hogy előbb felakasztotta magát s azután a homlokára lőtt. — *Mihálovics András* 66 éves napszámos hétfőn délután a vásártéren felakasztotta magát egy fára. Mire segítségére siettek, meghalt.

Hangverseny Palánkán. Az idén középiskolát végzett palánkai ifjuság — mint leveleznők írja — f. évi július hó 29-én a Palánkai Casinó termeiben táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendezett *Eisenhut Juliska*, *Groll Mada*, *Pető Irénke*, *Petrovits Julkica*, *Schannen Macuka*, *Tessényi Olga* urleányok és *Groll József*, *Hódosy István* (Budapest), *Jankovits Sztanoje*, ifj. *Lebhaft Gyula* és *Schneider István* urak szives közreműködésével. — A hangverseny erkölcsileg és anyagilag nagyon szépen sikerült. A szereplők egytől-egyig derekasan állták meg helyüket. A hangverseny műsora a következő volt: 1. *Rényi K. Élsz-e még?* Bus dal. Énekli *Jankovits Sztanoje*, zongorán kísérté *Groll József*. 2. *Gontier: »Művésznek leszek» monológ.* Előadta *Petrovits Julkica*. 3. *Krippelné Cs. Erzs.* »*Emlékszel-e?*» Énekelték: *Pető Irénke*, *Eisenhut Juliska*, *Jankovits Sztanoje* és *Schneider István*. 4. *Vienctemys. »Réverie.»* Hegedűn előadta *Hódosy István*, zongorán kísérté *Groll József*. 5. *Eötvös br. »Vár és kunyhó.»* Melodráma. Szavaltá *Leb-Gyula*, zongorán kísérté *Schannen Macuka*. 6. *Holst Ede »Demon tánc.»* Zongorán előadták *Groll Mada* és *Tessényi Olga*.

A Duna áldozatai. Palánkáról írják nekünk: F. hó 27-én csütörtökön *Thyr Sándor* vaskezeskedőségű fürdőni ment 5 éves *Ferenc* nevű kis öccsével. A víz a fürdőház alatt a Duna ágba oly sekély, hogy kis öccsét vállára véve átgázolt a tuloldali homokzatonra, visszajövet azonban letért az előbbeni utról s egy mélyebb árkos helyre tévedt s miután uszni nem tudott s azonkívül kis öccse is görcsösen kapaszkodott bele, mindketten elmerültek a hullámokban. A sulyosan sujtott család iránt általános a részvét.

A bácsszentiváni tanuló ifjuság f. évi július hó 29-én táncal egybekötött műkedvelői előadást rendezett, mely — mint leveleznők írja — mint mindig, ugy most is igen jól sikerült ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben. A nagy sikert főképpen a szereplők odaadó munkájának s a vendégek nagy pártfogásának köszönhetjük. A zongoraszámokban főként *Ney Bözsike k. a.*, *Sorok Ilonka k. a.*, *Haubert Erzsike k. a.* és *Lippert Elzácska k. a.* tüntek ki. Az előadások a következő urak részéről történt fölülfizetés:

Kleiner D., *Wahl J.* 4—4 K, *Treer J.* 3 K, *Fischl Manó dr.* *Vámosi Jenő*, *Vámosi Samu*, *Haubert J.*, *Stefan M.* 2—2 K, *Mikes J.*, *Kapp M.*, *Kostyák J.*, *Szegő F.*, *Ney Gy.*, *Flesz Gy.*, *Kasper M.*, *Philipp J.*, *Philipp M.*, *Harmuth J.*, *Theisz A.*, *Pump K.*, *Hack J.*, *Hesz J.* 1—1 K és *Juránovics János* 0:20 K, mely adományokért a rendezőség ezuton is kifejezi hálás köszönetét.

Vizbefulás. *Hopp József* 23 éves apatini lakos, az apatini fűrészgyár munkása — mint leveleznők írja — július 26-án délelőtt fél 12 órakor a szabad Dunában fürdés közben elmerült. Holtan huzzák ki tettemét. Özvegyet és 1 gyermeket hagyott hátra.

KÖZGAZDASÁG.

A komló.

Magyar komlóskertek állapota 1911. aug. hó 6-án. Általán jól teleltek, illetve a tavasz óta országsszerte jól fejlődtek a hazai komlós kertek — ellentétben a középeurópai komlóskertekről szóló hírekkel — a komlóinda fejlődése csak-

hamar tetőt ér, már a nyár elején az országgrészek szerint változó s végletek közt mozgó időjárás már befolyással volt a komló bokrosodására. Négy fő országgrész szerint így áll a komló.

Az erdélyi részekben a kertek 50% án közepes és 50%-án jó a fejlődés, a mellékágak száma ehhez képest 10—20 között váltakozik, nagyobb részben virítanak a korai kertek, ehhez képest helyenként már termésszámokat is jósolnak: kat. holdanként 300—400 egész 600 kgr. termést termelnek. Háromszéken esős hideg volt a június, a munkálatokat hátráltatta. A nyár elején helyenként 20% kárt tett a vihar, a múlt hetekben 15—20% kárt a szárazság. Rovarkárról kevés helyről panaszkodnak. Sok helyről jelentik, hogy külföldi vevők *elővételeket* kínálnak és pedig m. mázsánként 200, 220, 240 koronáért, de nem sietnek a kötéssel. Erdélyben tehát jó közepes termésre van kilátás.

Az alföldön kivált a *Bácskából* a komló fejlődéséről általában jót jelentenek, a karósak gyengébbek, a mellékajtások száma 40—60, ezek már általán virítanak, kevés helyen jégeső, penész tett 10% kárt, mostanában a nyári szárazság hatása kezd látszani. Általában jó termés reményekkel vannak, átlagban 500 kgt, a gyengébb helyek 350—400 kgt, a jobb helyeken 600—700 kgr. termést várnak kat. holdanként. Itt még erősebb az *elővételi kínálat* 240, 250, 260, 280 koronával, sőt a nyár elején a Bácskában sok kisgazda lekötötte komlóját á q. 250 K-val. A jó komlót termelők 300 kor. körül remélik eladni még viritó termésüket. A nyers komlóért per 100 kgr. 75 koronát ígérnek, ami 280 koronának felel meg száraz áruért!

A *Dunántúlon* korai fajtaikat termelnek, itt is a fejlődés jó és közepes volt, mert helyenként a szélvihar, máshol a levéltetű tett 20—25% kárt. A mellékágak hajtása 15—25 volt. A nyári fajtaikat már *szedik*, k. holdanként 300 kg. ot, a kései javában virit (már a tövénél ül a cseh kereskedő!) Általán 350 kgt. ot szednek holdanként, de a vízmosott helyeken csak 150—200 kgr. ot. Itt is erős az *elővételi kínálat*, 210, 240, 270, sőt még zöld áruért 300 koronát kínálnak (per 100 kgr.) de sok helyen, ha az értékesítés megindul 400 koronát remélnék!

A *felvidéken* a tavasz és nyáreleji fejlődés rossz volt, alig van 6—16 kurta mellékánda, mostanában szél és szárazság bántja, így szedésig 50% kárt is remélnék. A korai fajtaikat szedik, elővételeben 250 koronát kínáltak, de 350 koronát remélnék.

A *külföldön*. Cseh szaklapok szerint a *tavalyi* komlót 50 kilónként 190 koronáért vásárolják s bevallják a komlós vidékekről szóló gyenge terméshíreket, így a piac *folyton javul*, egy tavalyi magyar mintát (50 kgr.) 176 koronáért vettek meg szivesen. A tavaszon a hideg nyomta vissza a cseh komlót, most a szárazság aszalja az indát, ott, ahol még meleg eső esett (tehát segített volna!), ott a levéltetű s korompenész lépett fel erőteljesen. Valami jó időváltást várnak, akkor dől el, élnek-e, halnak-e a cseh komlós kertek? *Saazba* már beérkezett az első 5 kilós korai u. n. postakomló, kilójáért 5 koronát fizettek. *Stájerben* a szárazságtól szenvednek a komlós kertek, *Bajorországban* szintén szárazság és hideg egyedek az uralkodók s a tavalyi termésnek csak 1/3 részét remélik. *Londonból* reménykedőbbek a terméskilátások, de jobb időt óhajtanak.

Fenti hírek nyomán biztosra vehetjük, hogy ez évben újból megvirrad a hazai komlónak s a lehető legjobb értékesítésre lehet kilátásunk, ha körültekintően viszi piacra termését a magyar termelő. Hogy milyen áron kínálja? ma alig lehet tanácsot adni, de semmiféle *elővételekbe* ne

menjen bele (legfeljé régi ügyes termelő kötheti le egy részét termésének, jó szerződéssel és még jobb előleggel), de zöld komlót már most (virágjában) eladni bátorság lenne. Am szedés idején hadd vegye a kereskedő, de az ő gondja legyen a szedés stb., ám ehhez is sok kereskedői szellem kell. Bizon jó lenne, ha az idej jó konjunkturától még a legkisebb komlótermelő is idején szerezhetne tudomást.

— r. — s. dr.

A szőlők állapotáról ezt jelenti a szabdkai borászati felügyelő:

Kedvező időjárás folytán a perenospora nem fejlődik; Torontálban itt-ott jégverés okozott kárt. Általában középtermés várható. Borárak változatlanok (50—60 K.); készlet csekély. Must-elővétel 44—46 K. Forgalom lanyha.

Lépfene. Doroszló, Monostorszeg, Szilágyi, Mélykut, Turja, Felsőkabol, Sajkásszentiván, Boldogasszonyfalva községekben a legutóbbi napokban lépfenét állapítottak meg.

Veszétség. Cservenka, Veprőd, Káty, Órszállás községekben és Magyarkanizsán az állatok közt veszétség fordult elő.

Sertésvészt állapítottak meg a következő helyeken: Doroszló, Bácsalmás, Jánoshalma, Regőce, Bács, Bácsordas, Hódáság, Militics, Szilber, Ujverbász, Péteréve, Bulkeszi, Palánka, Szépliget, Szilbács, Sajkásszentiván, Titel, Kossuthfalva, Topolya, Temerin, Mohol, Órszállás, Csurog, Sajkásgyörgye, Magyarkanizsa, Zenta.

Gazdasági munkássztrájk. *Törley* Gyula roglaticai birtokán alkalmazott munkások egy része sztrájkba lépett.

Földosztályozás Óbecsén. Otrók Lajos kat. biztos az óbecsei földeknek új osztályozása végett Óbecsére érkezett. A földeknek újra való osztályozását Turitt Ferenc és 20 társa kérték és felebbezés folytán az országos bizottság elrendelte azt és most foganatosítva lesz.

Az újvidéki nyári vásárt e hó 12, 13 és 14-én tartják meg.

Csikódijazás Zentán. A *»Zentai Gazdakör»* augusztus 20-án Szent István napján délután 4 órakor a buzapiac téren tartja meg díjazással egybekötött csikókiállítását, melyen saját nevelésű csikóival és lovaival minden zentai gazda részt vehet. Díjak: 1. Egy éves csikóknál nemkülönbség nélkül: 1. díj 24 korona, 2. díj 20 korona, 3. díj 16 korona, 4. díj 14 korona, 5. díj 12 korona, 6. díj 10 korona, 7. díj 8 korona, 8. díj 6 korona. 2. Két éves kanca csikóknál: 1. díj 24 korona, 2. díj 20 korona, 3. díj 16 korona, 4. díj 12 korona, 5. díj 10 korona, 6. díj 8 korona. 3. Három éves kanca csikóknál: 1. díj 20 korona, 2. díj 16 korona, 3. díj 12 korona. 4. Négy éves kanca csikóknál: négy ötéves anyakancánál, első csikójukkal elővezetve: 1. díj 24 korona, 2. díj 20 korona, 3. díj 16 korona, 4. díj 10 korona. Az első pont 7 ik díját, a második pont 5-ik díját, csak gazdaköri tag nyerheti meg csikójával, a többi díjra bármely zentai gazda igényt tarthat.

Szerkesztői üzenetek.

T-r. Bácszentiván. Legyen szerencsénk máskor is. F. M., Budapest, Izabella-u. 82. Intézkedünk. Legyen szerencsénk.

E. S-né Zenta. Köszönet. Budapestre továbbították.

Sch. J., Körtés. Levélben adtuk meg a választ.

Nemzeti szálloda, Ráczalmás. Levélben adtuk meg a fölvilágosítást.

Dr. V. J., Ujszivácz. Intézkedtünk.

B. A., Ivánka. Intézkedtünk.

H. J., Péteréve. Szerkesztőnk 10—14 nap előtt levélben válaszolt.

„K. E.”, Magyarkanizsa. Intézkedtünk.

Cs. B., Kula. Az ilyen nyilatkozat nem a szerkesztői részbe való.

R. M., Katymár. Köszönjük. Már megindítottuk K. címére. A kért számokat postára tettük.

Fr. F. Pilis Csaba — Zombor. Rendben van. Intézkedtünk.

Levelező. Szilbács. A szives meghívásának nem tehetett eleget, mert akkor jött haza üdüléséről.

Sch. J., Temerin. Ugy van, amint ön írja; tehát rendben van.

Kalypszo. Lapunk vezére 4 hétre elutazott. Szeptember elején tér vissza. A beküldött közleményt alkalmaslag leadjuk.

Dr. St. P. Pacsér. Levélben adtuk meg a fölvilágosítást.

H. V., Kossuthfalva. Végtelenül sajnálja, hogy nem volt otthon. Az írószálon hagyott cikkek sorra kerülnek.

M. R. J. Bezdán. Köszönet. Az egyik legközelebb jelenik meg.

Del Tóro. Japán Szániszló házassága egyik közlelbi számunkban fog megjelenni.

Dr. Cz. L., Kolozsvár. Köszönet. Cikkeit gyakrabban kérjük.

H. J., Baja. Sorra kerül.

S. T., Jánoshalma. *Pluhovich* József szabdkai gazdaságában levő mezőgazdasági szeszgyárnak évi szeszkontingense 960 hktl. — báró *Podmúnczy* Endre kelebiai uradalma 2800 kat. hold. melyből 2500 hold szántóföld.

rtg., Zombor. A bukjel már leszorul a divat teréről. Nyáron alj, harisnya, cipő lehetőleg egyszínű. A fekete cipő természetesen minden toilethez alkalmazható.

D. P., Baja. Nem intézkedhetünk.

gy. Gy.-gy. Köszönjük, de nem vehetjük igénybe.

St. Z., Zombor. Lehetetlen elkülöníteni.

Többeknek. A választ a jövő számban adjuk meg.

2735 szám/kg. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Zsabya községben rendszeresített
mükertészi állásra

folyó évi augusztus hó 30-iki lejárattal pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

1. Havi előleges részletekben felveendő évi 1200 korona.

2. Szabad lakás.

3. Az ujonnan létesített 10 katasztrális holdas faiskola tiszta jövedelméből 20%.

Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy szabályszerűen, — kertészeti főiskolai oklevéllel, eddigi müködési, erkölcsi és nyelvismereti bizonyítvánnyal — felszerelendő kérvényeiket hozzám az adott határidőn belül annál is inkább nyújtják be, mert az azon tul érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

A szerb nyelv tudása szükséges.

Zsabya, 1911. évi július hó 22-én.

Dr. Széchenyi Tamás
főszolgabíró.

BUTOR

legegyszerűbb és legelegánsabb kivitelben készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhető

HAAS és WEISZ cégnél

Telefonszám 143.

BAJA

Telefonszám 143.

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a Városháza épületével szemben.

20—5

Kárpitós munkákat és terüzerinti lakberendezéseket elvállalunk, meghívásra azonnal jövünk.

Gróf PEJACSEVICH TIVADAR Ő EXELENCIÁJA

zombai uradalma

részletekben való eladásával vagyunk megbizva, még eladó Szent-Gál major cca 910 magyar hold épületekkel, továbbá cca 200 holdas és egy cca 280 holdas terület. Ezen területek legjobb minőségű talajok és közvetlen vevőknek egyben vagy táblánként is eladó. Felvilágosítást ad:

Laczkovics Rezső

uradalmi intéző.

Posta, sürgöny: **Zomba** (Tolnamegye),
vasútállomás Szekszárd.

4158—911.

Pályázati hirdetmény.

Bács-bodrog vármegye ujvidéki járásához tartozó **Petrőcz** községben lemondás folytán megüresedett s havi előleges részletekben folyósítandó 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott

II-od segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. szakasza, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. szakaszaiban körülírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomhoz **legkésőbb 1911. évi augusztus hó 28-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A tót nyelv ismeretével bírók előnyben részesülnek s az állás lehetőleg azonnal elfoglalandó.

Ujvidék, 1911. év augusztus hó 2-án.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

2—1

Felosztatik 400 hold

kitünő barna homok szántó Pestmegyei Kecel községben. Holdja 500 korona. Most fizetendő tizedrész, két év alatt két tized, többi törlesztéses kölcsön.

Gauzer Ödön Kalocsa.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemegesajtból egy kerék 2-90 fillér.

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült kilója 2-20 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye).

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldendők.

Értesítés.

A Sztanisicsi Takarékpénztár

Őrszálláson

az életbiztosítással

kapcsolatos

betétüzletet

üzletágai közé bevezette és e célból a »Hollandi Életbiztosító Részvénytársaság«-gal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát

1 K-ás heti részletek fizetésére.

A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével

amikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 koronát

kézhez kapja.

Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékesé válik.

Ha azonban a díjak befizetését bármikor megszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt azonnal a Sztanisicsi Takarékpénztár Részvénytársaságtól kezéhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelttel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Sztanisicsi Takarékpénztár

Őrszállás.

5—4

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

KOHN ARNOLD

sírkórártára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18—76.

Ajánlja állandóan nagy rakatárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

Fiu-internátus Zentán.

Középiskolai és elemiskolai
tanulók részére.

Bentlakó tanári felügyelet.

Korrepetálás. Kötelező német és francia társalgás. Zene. Festés. Vívás. Leggondosabb, családias nevelés. Kifogástalan ellátás.

Igen kicsi, korlátolt létszám.

Évi ellátás díja 600 kor.

Prospektust kívánatra küld a Zentai Diákokthoz igazgatósága. Telefon 50

26—13

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjuányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyei Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

BOROK!

o Saját termésű, jó minőségű boraim o eladók. Még pedig:

180 hktl. olasz rizling

70 hktl. erdei fehér bakár

50 hktl. magyarka

30 hktl. kövidinka

20 hktl. ezerjő

40 hktl. nemes kadár.

A vasut állomás mellett levő saját telepemem megtekinthető. — Kívánatra mintát küldök.

A borok tisztaságáért kezeskedem.

B. Herczeg István

Keczel.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják. A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT
Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

S Z E G E D

Boldogasszony-sugárut 58. szám

Legujabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

„Bácsmegeye“

Lapvezér:

borsódi és katymári

Latinovits Pál,

ny. főispán, orsz. képviselő.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „**Bácsmegeye**“ a 850.000 lakost számláló Bács-Bodrog megyének **legelterjedtebb** lapja. Mindenütt található, ahol a megyei közügyekért érdeklődnek.

A „**Bácsmegeye**“ a legalkalmasabb hirdetési organum, mert a vevőközönség olvassa s így a hirdetés eredménnyel jár.

Érdeklődőknek a kiadóhivatal
BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz.
ad bővebb felvilágosítást.